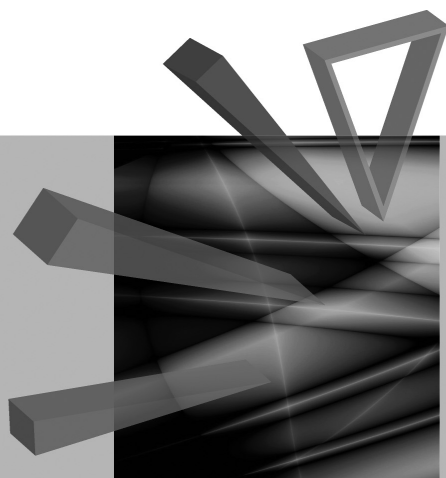


Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku

**PRACE NAUKOWE
UNIwersYTETU EKONOMICZNEGO
WE WROCŁAWIU
nr 101**

**RESEARCH PAPERS
OF WROCŁAW UNIVERSITY
OF ECONOMICS
No. 101**

Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku



Redaktorzy naukowi
Stanisław Korenik
Anna Dybała



Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2010

Senacka Komisja Wydawnicza

Zdzisław Pisz (przewodniczący)

*Andrzej Bąk, Krzysztof Jajuga, Andrzej Matysiak, Waldemar Podgórski,
Mieczysław Przybyła, Aniela Styś, Stanisław Urban*

Recenzenci

Adam Szewczuk, Lucyna Wojtasiewicz

Redakcja wydawnicza

Aleksandra Śliwka

Redakcja techniczna i korekta

Barbara Łopusiewicz

Skład i łamanie

Ewa Salagaj

Projekt okładki

Beata Dębska

Praca jest dofinansowana przez Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy
Jana Kochanowskiego w Kielcach

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2010

ISBN 978-83-7695-084-6

ISSN 1899-3192

Spis treści

Wstęp	9
Anna Batko: Organizacja promocji w turystyce miasta	11
Agnieszka Borowska: Rola trójsektorowego podejścia w stymulowaniu rozwoju lokalnego na przykładzie produktów tradycyjnych	27
Jacek Chądzyński: Wykorzystanie instrumentów polityki rozwoju lokalnego i ocena ich przydatności przez gminy województwa łódzkiego	38
Andrzej Ł. Chojnacki: Analiza ekonomiczna eksploatacji elektroenergetycznych sieci dystrybucyjnych w gminach wiejskich oraz miejskich	45
Maria Heldak: Plan miejscowy jako stymulator rozwoju gospodarczego gminy na przykładzie planów w gminie miejskiej Oława i gminie wiejskiej Stoszowice	53
Magdalena Kalisiak-Mędelaska: Funkcjonowanie władz lokalnych i sprawność podległej im administracji na przykładzie gmin województwa łódzkiego	63
Renata Koszyk-Białobrzaska, Joanna Zielińska, Karolina Wojdowicz: Aktywność władz gminy podstawowym czynnikiem rozwoju lokalnego na przykładzie gminy Wielbark	72
Irena Kin-Dittmann: Szanse i zagrożenia rozwoju polskiej e-administracji	79
Jolanta Kondratowicz-Pozorska: Pomoc władz publicznych w tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich	88
Monika Stachowicz: Gospodarka odpadami komunalnymi w małych gminach na przykładzie Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki	98
Elżbieta Strzelecka: Samorząd terytorialny w konflikcie energetycznym	107
Stanisław Korenik: Zjawisko konwergencji i spójności w procesie integracji europejskiej	120
Aldona Podgórnica-Krzykacz: Pomiar jakości rządzenia lokalnego. Zarys problemu	128
Wawrzyniec Rudolf: Koncepcja <i>governance</i> na szczeblu regionu samorządowego	136
Beata Raszka, Maria Heldak: Uspołecznienie procesów decyzyjnych. Przypadek gmin Bukowina Tatrzańska i Swarzędz	144
Alicja Zakrzewska-Półtorak: Atrakcyjność turystyczna i polityka rozwoju turystyki w województwie dolnośląskim	156
Małgorzata Rogowska: Rozwój wybranych elementów infrastruktury technicznej gmin powiatu kłodzkiego w latach 2003-2006	168

Agnieszka Ziomek: Rezultaty ekonomiczne partnerstw lokalnych a rozwój lokalny. Analiza wybranych przykładów	180
Andrzej Sztando: Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego	188
Alina Walenia: Relacje administracji rządowej i samorządowej województwa podkarpackiego w zakresie realizacji polityki regionalnej UE	197
Kinga Wasilewska: Wpływ władz lokalnych na rozwój społeczno-ekonomiczny jednostek samorządu terytorialnego	209
Anna Przychodzka: Ewaluacja programów rozwoju regionalnego jako platforma tworzenia i wykorzystania wiedzy w administracji publicznej ...	217
Piotr Bury, Paweł Dziekański, Joanna Rogalska: Samodzielność dochodowa gmin województwa świętokrzyskiego	226
Beata Filipiak: Znaczenie informacji w ocenie sytuacji i gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w opiniach respondentów	236
Bogdan Klepacki, Barbara Kusto: Kapitał ludzki władz samorządowych województwa świętokrzyskiego a poziom dochodów gmin	248
Ewa Markowska-Bzducha: Rola samorządu terytorialnego w kreowaniu rozwoju lokalnego i regionalnego – samorządowe wydatki inwestycyjne	257
Kamila Piasecka: Rola wojewody jako instytucji pośredniczącej w certyfikacji w systemie organizacyjnym funduszy europejskich z perspektywy finansowej 2007-2013	264
Alicja Sekuła: Dochody gmin z tytułu opłat	272
Andrzej Łuczyszyn: Innowacyjność w przestrzeni lokalnej – podstawowe kierunki	281
Katarzyna Miszczak: Polityka rozwoju oparta na klastrach w przestrzeni kreatywnych aglomeracji	292
Niki Derlukiewicz: Przekształcenia i zadania polityki innowacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem szczebla regionalnego	302

Summaries

Anna Batko: Organization of promotion in town tourism	26
Agnieszka Borowska: The role of triple partnership in the stimulation of local developing on the example of traditional products	37
Jacek Chądzyński: The usage of instruments of local development policy and the assessment of their applicability by communities of Lodz voivodeship	44
Andrzej Ł. Chojnacki: Economic analysis of electro-energy distribution networks use in rural and urban communities	52

Maria Heldak: Local development plan as a stimulator of economic development on the example of plans in Oława city commune and Stoszowice country commune	62
Magdalena Kalisiak-Mędelaska: Functioning of local authorities and proficiency of their administration on the example of Lodz voivodeship's municipalities	71
Renata Koszyk-Białobrzaska, Joanna Zielińska, Karolina Wojdowicz: Activity of commune authorities as a basic factor of local development	78
Irena Kin-Dittmann: Opportunities and threats in the development of Polish e-government	87
Jolanta Kondratowicz-Pozorska: Support of public authorities in the creation of citizen's society in rural regions	97
Monika Stachowicz: The municipal waste disposal in small communes, on the example of an intermunicipal ecological organization of Koprzywianki river basin communes	106
Elżbieta Strzelecka: Local government as a party in conflict with power sector's projects	119
Stanisław Korenik: Convergence and cohesion phenomena in the European integration process	127
Aldona Podgórnica-Krzykacz: Quality measurement of local governance. Issue outline	135
Wawrzyniec Rudolf: Governance at the regional self-government level ..	143
Beata Raszka, Maria Heldak: The nationalization of decision-making processes. Study case: Bukowina Tatrzańska commune i Swarzędz commune	155
Alicja Zakrzewska-Półtorak: Tourist attractiveness and tourism development policy in Lower Silesia voivodeship	167
Małgorzata Rogowska: Development of chosen technical infrastructure elements in Kłodzko district's municipalities during 2003-2006	179
Agnieszka Ziomek: Economic results of local partnership and local economic development. Analysis based on chosen examples	187
Andrzej Sztando: Territorial self-government units development strategy application	196
Alina Walenia: Mutual relations of the government administration and provincial government units in the scope of implementing the UE regional policy in of Podkarpacie voivodeship	208
Kinga Wasilewska: Local governments' influence on social-economic development of local units	216
Anna Przychodzka: Evaluation of regional development programmes as a platform for knowledge creation and management in public administration	225

Piotr Bury, Paweł Dziekański, Joanna Rogalska: Revenue independence of Świętokrzyskie voivodeship's municipalities	235
Beata Filipiak: The meaning of information in the estimation of situation and financial economy of local self government in respondents' opinion	247
Bogdan Klepacki, Barbara Kusto: Local government authorities human resources in Świętokrzyskie voivodeship in relation to communes revenue	255
Ewa Markowska-Bzducha: The part of territorial autonomy in creating local and regional development – municipal capital expenditures	263
Kamila Piasecka: The role of governor as an intermediate body in the certifications of EU funds in the financial perspective of 2007-2013	271
Alicja Sekuła: Commune incomes from local charges	280
Andrzej Łuczyszyn: Innovations in local space – basic trends	291
Katarzyna Miszczak: Policy of development based on clusters in space of creative agglomerations	301
Niki Derlukiewicz: Transformations and tasks of innovation policy with particular emphasis on regional level	308

Wstęp

Współczesna polityka gospodarcza jako nauka stosowana ekonomii i forma praktyki gospodarczej stoi przed wieloma dylematami, które obejmują m.in.: wybór jej celów, instrumentów ich osiągania, opóźnienia czasowe w występowaniu skutków zastosowanych instrumentów, oddziaływaniu instrumentów na różne cele oraz – co ma rosnące znaczenie w dobie procesów integracyjnych i globalizacyjnych – zakres i metody koordynacji międzynarodowej polityki gospodarczej. Problemy polityki gospodarczej zarysowują się w ostatnim czasie z jeszcze większym nasileniem, co bezpośrednio związane jest z kryzysem gospodarczym, który uwydatnił od dawna obecne w teorii ekonomii i praktyce gospodarczej zagadnienia związane z relacją obecności państwa i rynku w gospodarce narodowej. Na tym tle jawi się kolejna trudna kwestia: realizacji polityki gospodarczej w warunkach decentralizacji państwa.

W dobie procesów integracyjnych i globalizacji bardzo istotnym elementem polityki gospodarczej państwa jest jej umiędzynarodowienie. Państwo w zakresie stosunków z zagranicą prowadzić może politykę zagraniczną kształtowaną przez autonomiczny podmiot – państwo – oraz międzynarodową politykę gospodarczą, w ramach której cele i narzędzia polityki zaakceptowane są przez co najmniej dwa podmioty (kraje). Współpraca w dziedzinie międzynarodowej polityki zagranicznej, zwłaszcza handlowej, ma dość długą tradycję, koordynacja zaś międzynarodowej polityki gospodarczej pozostaje kwestią nową i obciążoną większą niepewnością. Ostatnie dwie dekady XX i początek XXI wieku wskazują na coraz częstsze próby koordynacji międzynarodowej polityki gospodarczej¹. Procesy te przebiegają równoległe na poziomie światowym (OECD, IMF, WTO) i regionalnym (UE, NAFTA, ASEAN), z tym jednak zastrzeżeniem, iż polityka na poziomie regionalnym cechuje się szerszą i głębszą współpracą niż w wymiarze ogólnosiwiatowym².

Koordynacja polityki gospodarczej w skali międzynarodowej oznacza istotną modyfikację polityki poszczególnych krajów w efekcie rozpoznania międzynarodowych współzależności gospodarczych. Idąc dalej, należy stwierdzić, że koordynacja międzynarodowej polityki gospodarczej oznacza wynegocjowanie wzajemnych dostosowań w jej zakresie. W konsekwencji każdy kraj, który uczestniczy w realizacji międzynarodowej polityki gospodarczej, dostosowuje narzędzia swojej polityki, tak aby osiągnąć cele zarówno indywidualne, jak i swoich partnerów. Prowadzenie wspólnej polityki gospodarczej uzasadniają dwie przesłanki: istnienie współzależności pomiędzy systemami gospodarczymi różnych państw oraz sytuacje, w których skoordynowanie polityki gospodarczej prowadzi do optymalizacji w sensie Pareta³.

W dobie poważnego załamania ekonomicznego w skali gospodarki światowej znaczenie koordynacji międzynarodowej polityki gospodarczej wzrasta. Istotna jest właściwa diagnoza przyczyn tego załamania, co z całą pewnością nie będzie zadaniem prostym. Opinia P. Krugmana – laureata Nagrody Nobla z zakresu ekonomii z 2008 r.

¹ P.R. Krugman, M. Obstfeld, *Ekonomia międzynarodowa. Teoria i polityka*, PWN, Warszawa 2007, s. 9.

² S. Luc, *Międzynarodowa koordynacja polityki gospodarczej*, [w:] *Polityka gospodarcza. Teoria i realia*, red. J. Stecewicz, Wyd. SGH w Warszawie, Warszawa 2008, s. 101.

³ *Ibidem*, s. 106.

– jest następująca: „Wskutek kryzysu podziały środowiska ekonomistów pogłębiły się jak nigdy dotąd. Według Lukasa plany administracji Obamy ożywienia gospodarki to »dziadowska ekonomia [...]«. Brad DeLong z Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley rewanżuje się opisem »umysłowej degrengolady« szkoły chicagowskiej, a ja sam (Krugman) opinią, że poglądy tych ekonomistów są produktem średniowiecznej ery makroekonomii i ignorują tak trudno zdobytą wiedzę⁴. Przy tak skrajnie określonych stanowiskach trudno będzie uzyskać jednoznaczną diagnozę obecnego kryzysu gospodarczego, w konsekwencji jeszcze trudniejsze będzie znalezienie skutecznych metod łagodzenia jego skutków. Skala obecnego kryzysu wskazuje, iż konieczne staje się wypracowanie nowych form i metod oddziaływania państwa na gospodarkę w skali zarówno ogólnosiwiatowej, krajowej, jak i regionalnej. Bez względu jednak na metody oddziaływania polityki gospodarczej podmiotem interwencji pozostaną władze państwowe, prawdopodobnie z przesunięciem centrum decyzyjnego z władzy centralnej na władzę regionalną i lokalną.

Niniejsza publikacja stanowi próbę odpowiedzi na nurtujące zarówno teoretyków ekonomii, jak i praktyków gospodarczych dylematy dotyczące rozwoju społeczno-gospodarczego na szczeblu lokalnym i regionalnym na początku XXI wieku. Ważnym aspektem w kontekście dokonujących się procesów ogólnosiwiatowych, takich jak globalizacja, budowa gospodarki opartej na wiedzy, jest aktywizacja gospodarki w skali regionalnej i lokalnej przypisywana samorządom terytorialnym (*Rola samorządu terytorialnego w kreowaniu rozwoju lokalnego i regionalnego – samorządowe wydatki inwestycyjne*). Współautorzy niniejszej publikacji podjęli kwestie znaczenia samorządności dla stymulowania rozwoju lokalnego i regionalnego także w innych artykułach, m.in. takich jak *Koncepcja governance na szczeblu regionu samorządowego*. W warunkach decentralizacji zadań i kompetencji państwa, co ma ścisły związek z realizowaniem równomiernego rozwoju na poziomie regionalnym i lokalnym, coraz istotniejszego znaczenia nabiera podejmowanie decyzji o sposobach i zakresie ingerencji władzy publicznej w sektorze zarówno publicznym, jak i prywatnym. Polityka gospodarcza jako sfera aktywności państwa polega na planowaniu i zarządzaniu gospodarczym i podobnie jak inne typy zarządzania opiera się na elementach pozaekonomicznych, w tym na sprawności procedur administracyjnych w zarządzaniu gospodarką narodową. Ta problematyka również znalazła odzwierciedlenie w niniejszym opracowaniu, zwłaszcza w artykułach: *Pomiar jakości rządzenia lokalnego*, *Kapitał ludzki władz samorządowych województwa świętokrzyskiego a poziom dochodów gmin*. Istotną część rozważań podjętych w niniejszej publikacji stanowi analiza szans i zagrożeń działań innowacyjnych w ujęciu zarówno makroekonomicznym (*Przekształcenia i zadania polityki innowacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem szczebla regionalnego*), jak i mikroekonomicznym (*Innowacyjność w przestrzeni lokalnej – podstawowe kierunki*).

Redaktorzy

⁴ P. Krugman, *Dlaczego ekonomiści niczego nie zrozumieli*, „Gazeta Wyborcza” 31.10-1.11.2009, s. 16.